

REDACTIA
strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL
Ano Austro-Ungaria:
pe an 20 cor. pe 1/2
pe 10 cor.; pe 1/4 de an
pe 1 lună 2 cor.
de Duminecă pe an
4 coroane. —
într-o Românie și
într-o Franță pe an:
40 franci.
scrierile nu se napotază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

OSTUL INTRIGILOR.

IV.

Procesul memorandumului a avut
foarte triste pentru politica
națională din monarhia habsburgică.
Partidul național a fost zdrăcuțit.
„Tribuna” ajunsese organul semioficios
partidului conservator din Româ-
nia. Comitetul național s'a spart și
lupta politică a poporului româ-
nesc începe să se concretizeze în
cuvinte „venerabilul presi-
dent”.

Timpul acesta era foarte bine-
cunoscut celor cu „locul al treilea” și
cu „legea de naționalitate”. Mo-
csonyiștii deja de mai înainte încheia-
ră legături cu conservatorii din Ro-
mania, cari acum ajunseseră stăpâni
pe „Tribuna”. Alianța aceasta era
deosebită. Căci conservatorii din Ro-
mania asemenea se declaraseră oficios
contra politicii noastre tradiționale.
În 1 Decembrie 1893, când la
lupta ajunsese la culme, dl P. P.
atunci ministru, zicea în Sena-
tul României: „Când Maghiarii își vor
pune întrebarea, dacă este mai bine
să aibă bunii ori răii cetățeni, atunci
să știe sigur, că chestiunea este desle-
gată și că ei vor da satisfacțiune re-
demptivă legii legitime, — căci nu toate
legiile legitime.” Ear' ministrul afaceri-
lor străine, dl A. Lahovary, tot pe
această cuvântă astfel: „Nu v'am ce-
ntat să nu doriți, ca pacea să se facă
pe baza recunoașterii a unora din acele
legi, cari s'ar găsi legitime”.

E curios, că în același timp, când
România ministrilor conservatori de-
clarau, că nu toate cererile Românilor
în monarhia ungară sunt legitime, dl
Alexandru Mocsonyi aici acasă pre-
zenta, ca preț pentru înțelegerea între
ei, punerea acțiunii noastre politice
pe teren legal. Parcă până aci eram
pe tăciunari. Evident, conservatorii
din România, cari în chipul acesta
promiteau politica tradițională a Ro-
mânilor din Ungaria și Ardeal, îl
gând pe dl Alexandru Mocsonyi de
a gând cu dînsii. El cauta relațiuni
și strinse cu dl Mocsonyi, și aran-
gează chiar o întâlnire a omului lor
cu regele Carol. Cu toate că nici
atunci până atunci dl Alexandru Mo-
csonyi nu fusese în România. La Ti-
mișoara încă de mai înainte începuse
să apară „Dreptatea”, suliță în coasta
partidului național.

Nu stăteau însă nemișcați nici
cu „legea de naționalitate”. Părin-
tele episcop Ioan Mețianu la Arad
părăsise din slujbă pe amicul nostru
laștile Mangra, ca să-l sparie „nițel”.
El înțelege, în perfectă armonie cu
guvernul. Domnul Dr. Iosif Gall din
Ardeal să înființeze la Timișoara
„Controlul”. Astfel conservatorii din
Ardeal român dăduseră mâna cu Mo-
csonyiștii și cu guvernamentalii no-
ștri români, pentru-ca să nimicească
partidul istoric al luptelor noastre po-
litice.

După o ameteală de doi ani însă
adherenții politicii tradiționale româ-
nești se reculeg și înființază „Tri-

buna Poporului” la Arad. Această
nouă reculegere superă grozav pe
Mocsonyiști și Controliști. O ade-
vărată vânătoare de oameni se începe
în contra tuturor, cari erau bănuți,
că țin cu Arădanii. Din „trădători”, „ne-
mernici”, „vânduți Ungurilor”, „con-
deie simbriașe” nu ne mai scoteau.
Cum mulți inși intraseră în torantul,
ce produsese în sinul Românilor
prin munca noastră de aproape 10
ani, fără să-și dea bine seama, ce
fac și unde sunt, acum o mulțime de
bărbați, mai ales oameni tineri, vâ-
zând tătălaul din giurul nostru, cu
aceeași ușurință, cu care s'au alătu-
rat la noi, ne-au părăsit și produse-
seră astfel aparența, că ar fi fost
trași pe sfoară de conducătorii no-
ștri. Ba ce e mai mult, chiar din mij-
locul acestor tineri s'au ridicat con-
deiele cele mai veninoase, ca să im-
proaște pe aceia, pe cari tot dînsii
câte-va luni mai înainte îi încarcu
cu imnuri de laudă a căror vehe-
mență și imbulzire chiar nouă ne
umpluse sufletul de disgust.

Intre astfel de împregiurări se în-
tâmplă moartea fiertatului metropo-
lit Miron. Era evident, că la alegerea
noului metropolit se vor lupta între
sine cele două curente în sinul po-
porului nostru, pe deoparte aderenții
politicii tradiționale românești, pe
de altă parte cei cu „locul al treilea”
alături cu guvernamentalii declarați.

Candidatul naționaliștilor la me-
tropolie nu putea fi altul, decât pă-
rintele Nicolae Popea, ucenicul lui
Șaguna, vrednicul și eruditul prelat,
care totodată este cel mai autorizat
representant al politicii tradiționale
românești. Cum însă părintele Popea
era „tribunist” de baștină, dînsul era
antagonistul cel mai mare al Mo-
csonyiștilor. Din contra părintele episcop
al Aradului, Ioan Mețianu, fusese
huiduitorul cel mai isteț al tuturor
acelora, cari se afirmaseră aderenți
ai politicii tradiționale românești, și
sub patronajul Prea Sfințel Sale se
înființase în diecesa Aradului „parti-
dul român național guvernamental”,
„fából vaskarika”, cum i-ar zice
Bartha Miklós. Acest partid zăpăci
cu deservire pe bieții Români din
diecesă. Cel mai ascultător față de
guvern, părintele Mețianu, știuse să
întrețină totodată și cele mai intime
relațiuni cu familia Mocsonyi și cu
politicianii mocsonyiști peste tot.

Intre astfel de împregiurări dl
Alexandru Mocsonyi începuse să des-
fășure o febrilă activitate pentru
candidatura părintelui Ioan Mețianu
la scaunul metropolitan. Ne trezirăm
cu o campanie strajnică în contra
părintelui Popea. Ci-că e bătrân și
neputincios, o babă fără rost, care nu
mai știe nimic de ale lumii acesteia;
că ne-ar face numai de rușine ca
metropolit, de unde câteva luni mai
târziu la București a făcut glorie în-
tregului neam românesc din Ungaria și
Ardeal. În archidieceasă consăngenii
părintelui Mețianu dau o luptă des-
perată pentru mandate, ear' dl Ale-
xandru Mocsonyi pune în discuțiune
„ansienitatea” la treapta de arhieru,
un lucru fără nici un rost, dacă

avem în vedere dispozițiunile clare
și hotărâte ale Statutului-Organic. Face
chiar propunere în preziua alegerii,
ca să se facă votare prealabilă și
minoritatea să primească votul majori-
tății.

Atât de mult ura dl Alexandru
Mocsonyi politica tradițională a
Românilor, că voia să-l facă de rușine
pe părintele Popea și să arete guver-
nului, că naționaliștii nu mai au nici
o trecere la poporul românesc. Cu
atâta istețime își pusesse dl Mocsonyi
în aplicare toată bogăția sa de sofi-
stărie, încât izbutise să convingă chiar
pe unii bărbați serioși și cu pretenții
de înaltă cultură, că unanimitatea e
interes bisericesc și act politic în
contra guvernului, când această
forțare a unanimității era evident in-
dreptată în contra „Statutului-Organic”
și candidatul dl Mocsonyi era tocmai
candidatul guvernului.

Dar' și de astădată șiretlicurile
dl Mocsonyi au rămas fără rezultat
și dacă părintele Mețianu nu izbutia
să câștige pentru sine pe Pușcărești,
chiar și alegerea ar fi eșit în contra
dorințelor dl Mocsonyi. Cu ajutorul
Pușcăreștilor însă părintele Mețianu
și-a asigurat majoritatea și ajunsese
astfel metropolitul Românilor gr.-or.
din Ungaria și Ardeal.

În chipul acesta archidieceasa era
asigurată pentru politica „locului al
treilea” și pentru Români „a tout
prix” guvernamental. Prin înainta-
rea părintelui Mețianu la scaunul
metropolitan deveni vacantă episco-
pia Aradului. Dacă acum adversarii
politicii tradiționale românești vor
izbuti să pună mâna și pe diecesa
Aradului, atunci — părintele Popea
fiind absolut izolat — gruparea na-
ționaliștilor dela Arad se va sparge
și terenul pentru „locul al treilea”
și pentru guvernamental — va fi cu
deservire curățit.

Intre astfel de împregiurări apoi
s'ar fi putut înjgheba din nou parti-
dul român guvernamental, fără con-
dițiuni, în frunte cu părintele metro-
polit Ioan, cu nădejduitul episcop
Hamsea și cu magnatul Gall, ear' cei
cu dualismul româno-maghiar față de
acest partid român guvernamental cu
mare bucurie ar fi primit rolul opo-
ziției platonice, care în acțiunile sale
era să rămână strict pe „teren legal.”
În chipul acesta ar fi succes, ca po-
porul românesc să fie abătut din oga-
șul istoric al politicii sale pe căi ne-
cunoscute și pline de primejdii.

Intențiunile prea erau pe față.
Alianța Mocsonyiștilor cu guverna-
mentalii prea era bătătoare la ochi.
Chiar dl Alexandru Mocsonyi, care
la alegerea de metropolit cu atâta
sinceritate sărise întru apărarea „ansie-
nității”, la Arad prin fratele său, dl
Eugen Mocsonyi, intriga din răspuse
pentru preacuviosul Augustin Hamsea,
de tot proaspătul archimandrit.

În fața acestor stări de lucruri
datorința naționaliștilor arădanii era
limpede foarte. Ei și-au făcut dato-
rința.

Crucea defaltată. Nici până azi po-
liția capitalei ungară n'a dat de urma de-
faimatorilor crucii și ai emblemei țerii. Au
trecut, pe semne, la ordinea zilei peste a-
ceastă afacere gravă d-nii „liberalii” din
Budapesta, căci numai „Alkoholmány” se mai
ocupă cu dînsa. În numărul de erf (26 l. c.)
numita foaie zice, între altele:

„Că poliția de loc nu pare a se inte-
resa de ofensa făcută crucii, că parlamentul
ușor trece peste chestie, că unii ministri cuali-
fică de „lucru nefsemnat” atentatul temerar:
astr' întristează sufletele celor buni. Să fim însă
cu încredere în noi. Va veni vremea, ce nu e
tocmai departe, când crucea în toată măreția
sa va străluci, și mare va fi triumful ei; ea
se va preamări și se va întuneca înaintea ei
toată strălucirea talmudică a liberalismului
faș”.

Revista externă.

Programul unui domnitor. August
Frideric, marele principe de Oldenburg, a
ocupat zilele trecute tronul tatălui său.
Vorbirea, ce principele a ținut-o din in-
cidentul acesta, este o raritate în felul său
și ar pute servi de model pentru toți do-
mnitorii și guvernele din Europa. Eată, ce
anume a zis principele: „Domnitor! Voesc
să vă fac cunoscut, cum pricep eu poziția
mea. Mai întâiu de toate mă privesc ca
stând în serviciul cetățenilor patriei mele și
Vă rog și pe D-voastre să lucrați cu mine
împreună pentru popor. Căci funcționarii
sunt pentru public, ear' nu înțors. Am cea
mai mare încredere față de funcționarii
mei. Domnitor! voesc să vă spun în-
deosebi, că-mi place vorba deschisă și Vă
rog să vorbiți totdeauna cu mine așa cum
gândiți, chiar dacă pentru mine ar fi neplăcut.
Apoi, că voi lucra totdeauna așa, e altă
chestiune. Nu voi pute să împlinesc dorința
fiecărui, vreau însă, ca cel puțin să ascult pe
fiecare. Funcționarii să trăească între public
și apropiându-se de el să-l cunoască mai
bine dorințele. Domnitor! Eu în viitor
adese-ori voi merge prin țară și mă voi
bucura foarte mult, dacă oamenii vor veni la
mine. Îmi veți pute face bucurie cu vre-o
floare sau cunună, dar' nu doresc să-mi
faceți primiri și sărbători deosebite. Aceasta
nu-mi-se cuvine, nici nu doresc să cheltuiți
pentru așa ceva. Dacă voi primi flori, e
destulă bucurie pentru mine”.

Noul guvern al Italiei. Criza mi-
nisterială în Italia s'a încheiat Duminecă,
în 24 l. c. n., când s'a prezentat regelui
următoarea listă: Siracco, president al
consiliului și ministru de interne; Visconti-
Venosta, ministru de externe; Gianturco,
ministru de justiție; Iulus Rubini, ministru
vistieriei; Chimiri, ministru de finanțe;
Branza, ministru lucrărilor publice; Gallo,
ministru învățământului; general Di San-
Martino, ministru de războiu; Meria, al
marinei; Carcano, la agricultură și Pa-
scolato, ministru de comunicațiune. Lista
prezentată a fost aprobată de regele, și
noul ministri au depus jurământul ieri, în
26 l. c.

Persecuțiile din Bucovina.

Epoca de „împăcare” în Bucovina nu
dă semne de o lungă durată. Nu e departe
timpul, când se vor îndeplini prevederile de-
putaților naționaliști, cari n'au voit să

ECONOMIE.

Cereale (bucate).

De aci încolo prețurile pe piețe se scotese în coroane și după 50 kilograme, ear' nu ca și până acum, după maza metrică (100 kilograme).

Prețurile dela 26 Iunie n. în Arad:

Grâul cel mai bun . . .	cor. 7.32—7.40.
Cucuruz	5.25—5.45.
Săcară	5.60—5.80.
Orz	5.50—5.60.
Ovăsa	4.60—4.80.

Cursul pieții din Arad.

Banile-române române	Cump. n. 9-48	vând	9.59
Lire turcești			—
Imperiali (15 R. etc.)	18.50		19.—
Ruble rusești 100 R.	126.—		12.—
Galbeni	5.68		5.68
Napoleon-d'or	9.48		9.55
100 Marce germane	58.50		58.95
Livre sterline	11.90		12.—

Spirit:

25 Aprilie

Spirit rafinat, cu toptaru	115.—
" " cu micu	118.—
" brut cu toptaru	113.—
" " cu micu	116.—

Porci:

(Piata Steinhbruch)

Ungari; greutate	
țărăni 380—400 kr.	52—54 cr. p. kg.
tineri 320—390 "	55—56. " "
" 250—320 "	54—55. " "
" până 250 "	54—56. " "
mijlocii 240—260 "	" " " "

„Noua Revistă Română“ pentru politică, literatură, știință și artă în Nr. 14 din 1 Iunie 1900 (Vol. 1.) are următorul sumar: *Cronică politică și economică*: de D. Damianoff: — Băncile de emisiune în circulațiunea monetară (în special Banca Națională Română). — *Literară*: Octv Densușianu: — Asupra unei poezii a lui Iancu Văcărescu. Haralamb G. Lecca: — În somn (poezie). Petru V. Haneș: — Alecu Russo. Ioan Pop-Reteganul: — Ursoarea Grancului. *Folclor*: Lazar Șăi nteanu: — Nastratin Hoge. Th. D. Spe ranș: — Asupra jocului de călușeri. — *Note și discuțiuni*: Ștefan I. Răsovanul. — *Psichologia artistului dramatic*. — (Anchetă asupra artistilor de la Teatrul Național) *Miscarea literară și științifică*: Aurel Iorgu lescu: *Stogari blonde* (poeme în prosă) Artur Stavri: *Pe același drum* (poezii). — Raymond Manigot de Cacérés: *Bucarest (Souvenirs d'un parisien, roman — con-temporain)*. — *Notițe biografice*. — *Supli-mentul I. Societatea teosofică și scopul ei*. — Academia maghiară. — *Miscarea anti-alcoolică la noi*. — *Discursul dlui Dr. Popovic în delegațiunile austriace*. — *O nouă expediție a lui Nansen*. — *Reinoirea Asiei*. — *Ziua de 10 Maiu* (cuvântare ținută la sărbătura școlară din 10 Maiu 1900 al lice-ului „Petru Rareș“ din Piatra N.), de M. G. Vernescu. — *Trottoarele mișcătoare la expoziția din Paris*. — *Din metafizica poporului român (credința populară)*, de St. St. Tușescu. — *„Enciclopedia română“*. — *Re-vista maritimă. Suplimentul II: Stântă lună, fit-mi mărturie (poveste din popor)*, de Ioan Pop-Reteganul. — *Vijelie și senin (poezie)* de Ioan Scurtu. — *Cântec (poezie)* de Brândușă. — *Doi bețivi (dramă într'un act și un tablou)*, de Ioan T. Neagu. — *Erăm departe (poezie)* de Ioan Petrovici. — *Tot atât (poezie)*, de Eug Ștefanescu. *Abonamentul*: în toate țările uniunii po-stale. Pe un an 24 lei. Abonamentele se primesc la administrațiunea revistei, precum și la birourile uniunii postale. Redacția și administrația: Pasagiul Româa. 20. — București.

„Revista economică“, organ pentru societăți financiare și comerciale. Apare la 10 a fiecărei luni în Sibiu. Director: Dr. Corn. Diaconovich. Nr. 6 (Anul II.) din 10 Iunie are următorul suma: Patru orașe transilvănene. Bogățiile lor. (Date statistice financiare de P) — Băncile no-astre. (Adunările generale din 1900. Seria III). — Compararea celor patru metode principale ale contabilității. — Teoria asi-gurării asupra vieții. (Asigurări de capital), de I. Lăpădatu. — *Agricultură*: Situațiunea agricolă; *Serviciul veterinar*; *Referenți agricolii în străinătate*; *Statistica recoltei*; *Grânare (Patule)* de rezervă; *Reserviții economi*; „*Reuniunea română agricolă din comit. Sibiuului*“. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Anchetă pentru pro-gram european în mersul trenurilor; *Trenuri accelerate în Transilvania*; *Seutirea de contribuție a hârtiilor de stat*; *Datoria flotantă a monarhiei*. — *Literatură*: „*Buna chivernisală*“. — *Trageri la sorți*. — *Bursa de efecte din Viena*. — *Bursa de efecte din București*. — *Bursa de mărfuri din Budapesta*.

„Economia națională“, revistă econo-mică, statistică și financiară, apere lunar în București (anul XXIV). Fondator și direc-tor: Dl Petro S. Aurelian, membru Acade-miei. Nr. 4 din luna Aprilie 1900 are ur-mătorul sumar: P. G. Cantilli: *Chestia Por-tilor de fer*. — St. Romanescu: *Contribuțiun-ii la istoria datoriei publice române de la 1850—1900*. — V. I. Radu: *De ce nu îm-brățișează Românii comerțul*. — „*Chestia terebentină*“. — *Critici și referate*: *Idci fun-damentale în Economia politică în o nouă teorie sociologică*, de Ioan Socaciu, profe-sor. *Expunerea pe scurt a principiilor fun-damentale ale Istoriei* de A. D. Xenopol.

La Consistoriul rom. din Arad s'a sistemizat post de adjunct-contabil cu riu de 1200 coroane pe an. dorește a ocupa acest post adreseze rugările lor Venerabil Consistoriu, ajustate cu es- botez, testimoniu de mat. dela vre-o scolară comercială rioră și atestat despre ap de cel puțin doi ani.

Tipografia „Tribuna Poporului“
 arangiată fiind cu material
 primește spre executare:
 Tipărituri, Cărți, Orice
 de bancă, Brosuri, tinu
 Invitări Anunțuri
 la nuntă, nebrale
Cele mai moderate prețuri

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul	—	1.—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul	—	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, prețul	—	80
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, prețul	—	2.—
5.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu — prețul	—	4.—
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul.	—	2.50
7.) „Războiul pentru neatârnată“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	—	1.20
Prețul „Coroanei“	—	1.60
8.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula născ. Truția — prețul	—	1.—
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, prețul	—	1.—
10.) „Teoria Dramel“ — de Dr. Iosif Blaga. Prețul:	—	3.60
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. Preț:	—	1.60
12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. Prețul	—	5.—
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Școopol, preț	—	1.50
14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz prețul	—	1.20
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Ștefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă ace- stea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comande să se mai adauge de fie-care ep 10 fleri spese postale.